

Мета. Метою даної роботи було вивчення антимікробної активності густого екстракту з трави талабану польового.

Методи дослідження. У відповідності до рекомендацій ВООЗ для оцінки активності препаратів використовували тест-штами *Staphylococcus aureus* ATCC 26923, *Escherichia coli* ATCC 25922, *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 27853, *Proteus vulgaris* ATCC 4636, *Bacillus subtilis* ATCC 6633, *Candida albicans* ATCC 653/885. Мікробне навантаження складало 107 мікробних клітин на 1 мл середовища і встановлювалося за стандартом McFarland.

Для досліджень використовували 18-24-годинну культуру мікроорганізмів, агар Мюллера-Хінтона. Метод дифузії препарату в агар проводили «колодязями».

Результати досліджень. В результаті проведеного дослідження встановлено, що до густого екстракту трави чутливі такі мікроорганізми як *Bacillus subtilis*, *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, та менш чутливі *Pseudomonas aeruginosa*, *Proteus vulgaris* та *Candida albicans*.

Висновки. Отримані дані можуть бути використані для створення лікарських фітозасобів антимікробної дії на основі густого екстракту трави талабану польового.

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ОНКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА АНАЛІЗ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ЦИТОСТАТИКІВ В УКРАЇНІ У 2014-2016 РОКАХ

А. А. Тітова, О. Г. Бердник, Л. В. Яковлєва

Кафедра фармакоекономіки

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

feknfau@ukr.net

Вступ. Онкологічні захворювання характеризуються утворенням та зростанням аномальних клітин всередині організму. Всесвітня організація

охорони здоров'я вважає, що число випадків захворювання на рак зросте у найближчі 20 років на 70%. Чотири найбільш розповсюджених види раку у всьому світі –рак легенів, грудей, кишківника та простати.

Такі дані наводить проект Globoscan, який є базою даних Міжнародної асоціації реєстрації раку. Рак легенів є найбільш розповсюдженим видом раку у чоловіків у всьому світі, у той час як рак грудей найбільш розповсюджений у жінок.

Остання доповідь Всесвітньої організації охорони здоров'я свідчить, що більше 60% нових випадків захворювань реєструють у країнах Африки, Азії, Центральної та Південної Америки. 70% усіх смертей від раку у світі трапляються саме у цих регіонах. Проте захворюваність на рак не обов'язково корелюється із загальним рівнем смертності у конкретних країнах.

Цитостатична терапія (хіміотерапія) і променева терапія являються методами спеціального лікування злоякісних пухлин. Цитостатична терапія – це застосування з лікувальною метою лікарських препаратів, які гальмують проліферацію, або незворотно пошкоджують пухлинні клітини. Як метод спеціального лікування в онкології він бере свій початок із 40-х років минулого сторіччя.

При цьому переважно застосовують препарати, які взаємодіють безпосередньо з нуклеїновими кислотами клітин або з ферментами, відповідальними за синтез і функціонування цих кислот. Хіміотерапевтичні агенти, які діють через такі мішені, знищують клітини, які активно діляться і не виявляють достатню вибірковість.

Вони пошкоджують не тільки пухлинні клітини, а викликають цілу низку побічних ефектів, пов'язаних з токсичним впливом на нормальні тканини. Особливо чутливими є тканини, які інтенсивно проліферують – кістковий мозок, слизова оболонка кишки, статеві залози, волосяні фолікули, слизова шлунка та ін. Однією із основних груп цитостатичних препаратів є група L01 Антинеопластичні засоби. Саме цю групу лікарських засобів ми проаналізуємо у даній роботі.

Мета роботи. Вивчення епідеміологічних даних щодо онкологічних захворювань та дослідження асортименту і цінових характеристик цитостатиків на українському фармацевтичному ринку протягом 2014-2016 років, визначення кількості вітчизняних та імпорتنих виробників.

Методи дослідження. Аналіз асортименту лікарських засобів проводили за даними інформаційно-пошукової системи «Моріон», яка включає асортимент ЛЗ, середні роздрібні ціни, кількість реалізованих упаковок за певний рік.

Результати дослідження. На сьогодні смертність від онкологічних захворювань посідає 2-ге місце в Україні та в світі після серцево-судинних захворювань (інфарктів, інсультів). За даними Національного інституту раку, за минулий рік захворіли 136 225 пацієнтів.

Виходить, що 373 нові випадки реєструються щодня, і кожного дня помирають онкохворі: 164 людини. Тобто, майже половина від числа вперше захворівших вмирають щодня. Ризик захворіти на онкозахворювання має кожен 4-й чоловік і кожна 6 жінка.

В Україні серед жінок провідним є рак молочної залози, серед чоловіків – рак легенів і передміхурової залози. А у всіх – і чоловіків, і жінок – одним з провідних є рак товстої кишки.

На фармацевтичному ринку України з групи антибластомних лікарських засобів (ЛЗ) представлено 17 міжнародних непатентованих назв (МНН). Торгових назв (ТН) всього 398. З них 27 ТН вітчизняного виробництва. Лідером у виробництві ЛЗ цієї групи є Швейцарія 21% ринку України, 20%- Ізраїль, 15,5%- Велика Британія, 15%- Німеччина. Інші 28,5% займають такі країни: США, Індія, Франція та інші.

Проаналізувавши 2014 рік встановлено, що на фармацевтичному ринку України представлено 16 МНН, на основі яких є 287 ТН. Співвідношення вітчизняних та зарубіжних виробників складає 20/267 (ТН). Найдорожчим ЛЗ у 2014 році був КАБАЗИТАКСЕЛ виробник ЖЕВТАНА®, Sanofi (Франція), конц. д/р д/інф. 60 мг/1,5 мл фл. 1,5 мл, з розч. у фл. 4,5 мл, №1, ціна 55402,46 грн., а найнижча ціна у 2014 році була у ЛЗ ЦИКЛОФОСФАМІД

ЦИКЛОФОСФАН®, Артеріум Корпорація ВАТ (Україна, Київ), пор. д/р д/ін. 200 мг фл. ціна - 5,36 грн.

У 2015 році у порівнянні з попереднім роком знизилась кількість МНН та ТН, що складає 15 та 259 відповідно. Співвідношення вітчизняних та зарубіжних виробників складає 15/244 (ТН). Найвищу та найнижчу ціну мали ЛЗ тих самих марок, але ціни зросли на відміну від 2014 року. КАБАЗИТАКСЕЛ виробник ЖЕВТАНА®, Sanofi (Франція), конц. д/р-ну д/інф. 60 мг/1,5 мл фл. 1,5 мл, з розч. у фл. 4,5 мл, №1 ціна 56000 грн., а найнижча ціна за 2015 рік була у ЛЗ ЦИКЛОФОСФАМІД ЦИКЛОФОСФАН®, Артеріум Корпорація ВАТ (Україна, Київ), пор. д/р-ну д/ін. 200 мг фл. ціна - 5,51 грн.

У 2016 році кількість МНН склала 16, а ТН більше ніж протягом кожного з попередніх двох років - 316. Співвідношення вітчизняних та зарубіжних виробників складає 11/301 (ТН). КАБАЗИТАКСЕЛ виробник ЖЕВТАНА®, Sanofi (Франція) та ЦИКЛОФОСФАМІД ЦИКЛОФОСФАН®, Артеріум Корпорація ВАТ (Україна, Київ) – препарати, які мали найвищу та найнижчу ціну у попередніх роках зникли з фармацевтичного ринку у 2016 році.

Їхні місця зайняли: Сунитиніб СУТЕНТ, Pfizer Inc. (США), капс. 50 мг блістер, №28 з найвищою ціною - 67812,18 грн. та Гефитиніб ИРЕССА, AstraZeneca (Велика Британія), табл. п/плівк. оболонкой 250 мг блістер, №30 з найнижчою ціною - 69,55 грн.

Висновок. Отримані дані свідчать про те, що ЛЗ для лікування онкологічних хвороб представлені в досить широкому асортименті. Дані препарати є дорогими і життєво необхідними для хворих.

За даними статистики видно зріст кількості препаратів на фармацевтичному ринку групи антибластомних ЛЗ, стрімкий зріст цін та, нажаль, показника смертності від онкологічних захворювань.